

Besarabiji, ki je pripadla po končani svetovni vojni Rumuniji. Z odrekom Rusije do Besarabije je nastalo novo razmerje med sovjeti in Rumunijo. Med Rusijo in Rumunijo so odpadle vse možnosti kakšnega spora. Zunanji ministri Male antante so ugotovili dejstvo, da se je mudil v dneh zborovanja Male antante v Budimpešti poljski zunanji minister Zaleski. Zastopniki Male antante so uverjeni, da je posetil gospod Zaleski Madžarsko radi tega, da bi posredoval za čim pristranejšo zvezo med državami Male antante, Poljske in Madžarske. Na vseh posvetovanjih so povdarjali zunanji ministri cilj držav Male antante in ta je: miroljubnost!

Kam je bil poslan gospod Svetozar Pribičević? V našem listu smo že omenili, da se je bil gospod Svetozar Pribičević preselil iz Zagreba v Beograd ravno za binkošne praznike. Kako se mu je godilo v Beogradu, o tem nam pove službeno obvestilo, ki se glasi tako le: »Svetozar Pribičević, minister v pokoju, je prispel iz Zagreba v Beograd. Radi protizakonitih postopkov je upravnik mesta Beograda g. Lazarevič izdal odlok in ga sporočil Pribičeviću, da se mu določa Brus blizu Kruševca za kraj svobodnega gibanja. Pribičević se je odpeljal takoj v spremstvu svoje hčerke in enega prijatelja v odkazani mu kraj. Sedaj prosi vlado, da bi se mu dovolil iz družinskih ozirov kot kraj svobodnega bivanja Zagreb ali Beograd.

Nj. Vel. kralj pride v Zagreb. Na seji zagrebškega občinskega odbora dne 23. maja je župan dr. Srkulj izjavil, da bo imel Zagreb v najkrajšem času čast in veselje, da v svoji sredini pozdravi Nj. Vel. kralja. Posebno važna je dr. Srkuljeva nadaljna izjava v sledečih besedah: »Zastopniki Zagreba so po težkih dogodkih dne 20. junija 1928 jasno razložili svoje politično stališče, ki izraža neomajno zvestobo kraljevi hiši in zahteva izpolnitev hrvatskih zahtev v sklopu države Srbov, Hrvatov in Slovencev. To zedinjenje naših pokrajin in narodov v eno državno celoto je zaobljubljena misel najsvetlejših duhov Srbov in Hrvatov. To je edino prirodno osiguranje našega naroda v težki borbi za svoj politični obstoj. Nihče ni pooblaščen, da bi v zunanjem svetu iznesel dozdevne drugačne težnje hrvatskega naroda, ki so v očitnem nasprotju z njegovimi političnimi interesi. Zato se mora vsaka taka protizakonita akcija posameznika najstrožje obsoditi. Ta državna zajednica je narodna država. Braneč njo, branimo svoja narodna tla, svojo domovino in bodočnost hrvatskega naroda.«

Kmetijski minister je dovolil za nakup plemenske živine 600.000 dinarjev podpore.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Glavni predmet zasedanja sveta Društva narodov dne 10. junija v Madridu bo manjšinsko uprašanje.

Konferenca gospodarskih izvedencev Male antante se bo vršila letos v Pragi in bo obravnavala sledeči program: 1. Gospodarski položaj držav Male antante. 2. Organizacija skupnih trgovs-

kih zbornic. 3. Skupno delo bank in industrije. 4. Trgovinski zakoniki.

Iz splošnega sovjetskega kongresa. Splošni sovjetski kongres ugotavlja, da se je vladi posrečilo odpraviti sedaj neposredno vojno nevarnost in ojačiti mirne odnose s celo vrsto novih pogodb. Mir kaleči koraki kapitalističnih držav in poskusi gospodarske ali finančne blokade niso imeli uspeha. Posebno sta Amerika in Anglija delovali nato, da se zopet obnovijo gospodarski odnosi z Rusijo. Nasprotstva med posameznimi državami in rastoči konku-

renčni boj je pač poostiril mednarodni položaj in otvoril možnost novih vojn. Sovjetska vlada se mora zato neprestano truditi, da ohrani mirne odnose s vsemi državami in da ojači vse svo je obrambne sile. Odobrena je bila tudi notranja politika vlade v smislu ojačene industrijske izgraditve države ter socializacije poljedelstva.

Žrtve mehičanske ustaje. Mehikanska vlada razglša, da je zahtevala zadnja ustaja 4000 mrtvih, 11.000 ranjenih, stvarna škoda in stroški znašajo 15 milijonov mehiških dolarjev.

Mučeniki iz Ugande.

Spominski dan 29. majnik.

V Ugandi, ki leži v srednji Afriki, so začeli misijonarji — »beli očetje« — l. 1879 z velikim vspehom oznanjati krščansko vero. Radi raznih spletk mohamedanskih trgovcev pa so bili primorani leta 1882 deželo zapustiti. Toda že čez dve leti jih je poklical novi kralj Muanga nazaj. Kralj se je kazal krščanstvu zelo naklonjenega in tudi ljudstvo mu je rado odpiralo svoja srca. A ni bilo dolgo, pa se je kralj čisto spreminil. Njegov prvi minister, zagrižen pogan, ga je napolnil z nezaupanjem in raznimi sumnjami proti krščanstvu. Razven tega se je mladi kralj začel udajati najnižjim strastem in je radi tega za krščansko vero maral — vedno manj. In tako se je v Ugandi začelo kruto preganjanje kristjanov.

Prva žrtev sovraženega ministra je bil uradnik Jože Mukasa, prejšnji kraljev zaupnik. Drznil se je ugovarjati kralju v neki zadevi. To je moral poplačati s smrtjo. Bil je obglavljen leta 1885. Miren je šel na morišče in rekel: »Kristjan, ki za Boga umrje, se ne boji umreti.«

Med kraljevimi strežniki je bilo veliko kristjanov. Karl Luanga, njihov nadzornik, mladenič 20 let, je imel velik vpliv na svoje tovariše in jih je tako pridobil za Kristusovo vero. To je kralja jezilo. Še bolj besen pa je postal na svoje strežnike, ko se niso hoteli udati njegovi strasti. Iskal je vedno in vedno prilike, da bi jim dal čutiti svojo jezo. Ko se je vračal 26. majnika leta 1886 iz lova, je naletel na 17letnega Dionizija Febugmav, ki je učil svojega tovariša katekizem. »Čakaj, ti bom že izgnal tvojo nesramnost!« je zarohnel nad njim in ga je prehodil s sulico. Še po noči je imel s svojim ministrom, ki ga je vedno hujskal zoper kristjane, posvetovanje, na katerem sta sklenila: »Motici, kakor so pravili kristjanom, morajo umreti. Krščanske strežnike so zaprli v neko veliko sobano in tam so se vdano pripravljali na smrt. Njegov voditelj Karl Luanga je še štirim katehumenom hitro podelil sv. krst, namreč 16letnim Tucindu, Giariru in Mga-gu, in pa šele 13letnemu Kicitu. Drugo jutro so jih peljali pred kralja. Divje je zakričal: »Kdor moli, naj stopi na stran!« Karl je takoj skočil na drugo stran, za njim takoj mladi krščene-

Kicito, sin visokega uradnika, in je prijel Karla za roko. Karl mu je namreč že prej rekel: »Nič se ne boj, jaz sem pri tebi. Ko bo prišel trenutek, da pričáš svojo vero, me primi za roko in skupaj bova umrla.« Drugi so njima sledili. »Ste tudi vi kristjani?« jih je kralj vprašal. — »Da.« — »In hočete ostati?« — »Hočemo, do smrti.« — Smrt na obsodba je bil kraljev odgovor.

Žrtve so zvezali z vrvmi in so jih peljali na morišče, ki je bilo oddaljeno več dni hoda. V zadnjem trenutku so jim pridružili še novega tovariša katehuma z imenom Mukasa. Več ur so že hodili in so prišli do velikega nasada banan. Tu jih je pričakoval brat nekoga na smrt obsojenega rojaka. Stopil je k njemu in mu je v bratovski ljubezni ponudil čašo vina iz banan, da bi si ugasil žejo. »Bosa«, mu je rekel mučenec, »ti vidiš, da nas peljejo v smrt; mi gremo, da vam pripravimo prostore.« Potem je pa brata za dolgo pogledal v oko in mu rekel: »Kristus na križu ni pil, tako tudi jaz ne bom.« — V Kampali so prenočili. Dvema ujetnikoma so čisto odpovedale moči, tako da nista mogla dalje. Enostavno so ju polili s sulicami in sekirami. Zato pa so mučenci dobili novega tovariša z imenom Luka Mitiana. Z njim so vlovili še poglavarja Matijo Murumba. Takoj ga ob sodijo na smrt in obsodbo tudi takoj izvršijo. Odsekali so mu roke in noge, izrezali so mu na prsih in hrbtu kose mesa in so jih pražili pred njegovimi očmi. Da bi mu muke podaljšali, so mu podvezali žile, tako da je tri dni živel v teh mukah. Umrl je kot junak dne 29. majnika 1886.

Ko so druge prignali na morišče, so jih za nekaj časa še zaprli v ječo, da bi jih še pregovorili k odpadu. A vse zastonj. Niti eden ne postane nezvest. Vse sestradane peljejo 3. junija na morišče. Ovičejo jih v snope trsja, da bi zgoreli pomalem ko žive baklje. Trem komaj 14letnim dečkom so hoteli priznati, čeravno so trdno priznavali: »Molilci smo; dokler bomo živeli, bomo molili.« Eden pomiloščenih Simeon Sebura je začel klicati, ko je videl svoje tovariše v snopih: »Kje je moj snop? Vsak ima enega, jaz tudi hočem imeti svojega!« — In krvnik jim je nekako hotel ugoditi. Zvezal je tudi nje v snope, a jih je položil na stran, da se jih ogenj ni prijel. Enega pa bi bil na vso moč rad rešil, svojega 15letnega sina Tucinda. Že na dan obsodbe mu je bil svetloval, da zbeži, a fant ni hotel nič slišati o tem. Na morišče so prišli sodniki po njega, so ga peljali proč in

ga skušali pregovoriti, da bi odpadel, a vrnil se je kot zmagovalec k svojim tovarišem. Sedaj oče še enkrat sam pokusi sina pregovoriti, a ta mu reče: »Oče, kralj je zapovedal; ti ga moraš ubogati, ker si njegov služabnik. Poznam vzrok svoje smrti. Moja vera je. Oče, umori me!« Da bi otroku prihranil nadaljne muke, ga je dal ubiti s kijem in položiti na stran.

Druge so nato sežgali. Kmalu so vsi v plamenih in dimu. Glasno in veselo molijo, dokler ne umolkne eden glas za drugim. Dne 6. junija 1920 je bilo teh 22 zvestih učencev Kristusovih prištetih blaženim. Kar je bilo pri tej slovesnosti posebno zanimivo, je bilo to, da sta bila sredi kardinalov in škofov tudi dva zamorca v dolgih črnih, s srebrom obrobjenih oblekah, kakor se nosijo visoki uradniki v Ugandi. To sta bila Dionizij Kaminka in Jožef Nsingirira, dva izmed 14 letnih pomiloščenec, ki sta prišla v Rim, da sta praznovala zmagoslavje svojih srečnih tovarišev.

V katoliški Cerkvi vidimo nek čisto poseben pojav — mučeništvo. Prvi o-znanjevalci krščanstva umrjejo mučeniške smrti. Nato sledi 300letna doba mučeništva v rimskem cesarstvu in v sosednjih deželah, v katerih žrtvuje na tisoče ljudi svoje življenje za svoje krščansko prepričanje. In nikdar v Cerkvi ni prenehalo mučeništvo. V 16. stoletju umirajo katoliški mučenci na Angliškem, v 18. na Francoskem, v vseh teh stoletjih na Kitajskem in Japonskem, pred dobrimi 40 leti so umirali mučenci, o katerih smo danes govorili, in v naših časih umirajo v Mehiki. Bile so med mučenci vse vrste ljudi. Otroci, cvetoči mladeniči in dekleta, očetje in matere, ki so jih trgali od otrok, bili so starci, bili so čisto priprosti, bili so učeni, bili iz višjih stanov. Umirali so za svojo vero vedno junaško in neustrašeno, a umirali tudi mirno, veličastno. Reči moramo, da kaj takega, kakor je mučeništvo, ne more pokazati nihče drugi na svetu, kakor le katoliška Cerkve. Je to dokaz, da živi v katoliški Cerkvi neka višja moč, ki daje mučencem neko nadčloveško krepkost. In ta višja moč je Kristus po svoji obljubi: »Glejte, jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta.« Zato je pa mučenica Felicita, ko se je norčeval iz nje jetniški paznik, ko je stokala v porodnih bolečinah, odgovorila: »Sedaj trpim jaz. A na morišču bo drugi v meni, ki bo trpel za me, ker hočem jaz trpeti za njega.«

Praznik presv. Rešnjega Telesa. Ta praznik, ki je eden najlepših in najveličastnejših, ki jih obhaja katoliška Cerkve, je vpeljal papež Urban IV., ki je vladal v letih 1261 do 1264. Povod zato pa je dala prikazen, ki jo je imela pobožna redovnica Julijana v samostanu blizu mesta Litih. Večkrat je videla polno luno, na kateri pa je bila velika črna pega. Razodeto ji je bilo, da pomenja polna luna cerkveno leto, črna pega na njej pa, da manjka v tem letu praznik v čast tistemu, kar je pravzaprav najlepše v krščanski veri, namreč v čast Kristusu, ki živi med nami v naj

svetejšem zakramentu. Svojo prikazen je razodela cerkvenim predstojnikom, ki so nato po treznem prevdanku vpe-ljali praznik presv. Rešnjega Telesa najprej v litiški škofiji, dokler ga papež Urban IV. ni zapovedal za vso Cerkev. Duhovske molitve in molitve pri sv. maši za ta praznik je zložil velik učenjak in častilec Rešnjega Telesa — sv. Tomaž Akvinski. Spomnimo se tudi mi ta dan s hvaležnim srcem na neizmerni zaklad, ki ga imamo v presv. R. Telesu.

Jubiljeina romanja v Rim. Vsak teden se pojavljajo v Rimu romarji iz najrazličnejših dežel, da se poklonijo zlatomašniku Piju XI. in mu izrazijo svoje častitke ter sinovsko vdanost. Ob binkoštnih praznikih so bili v Rimu številni hrvaški romarji s svojimi škofi, ki so bili sprejeti od Sv. Očeta, ki je posebno pohvalil procvitajočo versko življenje na Hrvatskem. Razen tega so bili v zadnjem času v večnem mestu benediktinski opat iz opatije Beuron s 150 redovniki, ki so izročili papežu kra-sen, umetniško izdelan kelih. Mudili so se v Rimu tudi belgijski časnikarji s 500 udeleženci tudi iz drugih stanov. Posebno prijazno je sprejel papež nem-

ške romarje iz Briksena na južnem Tirolskem. Poklonili so se Sv. Očetu tudi romarji iz Holandske, 700 po številu, in pa prvi božjepotniki iz Amerike, ki jih je vodil kardinal O'Connell. Pri sprejemu predarelskega škofa Waitza je papež izrazil posebno zadovoljstvo nad krščanskim tiskom na Tirolskem, nad organizacijo krščansko mislečih delavcev in nad društvom gorskih vodnikov, ki skrbijo, da se služi ob nedeljah po gorah sv. maša za hribolazce. Posebno slovesen je bil sprejem v Vatikanu, ko je kardinal Mery de Val predstavil Sv. Očetu 6000 učencev šolskih bratov. Papež se je zahvalil velikemu delu šolskih bratov, ki po vsem svetu vzgajajo nad 300.000 učencev v prave krščanske, značajne može.

Mehika. Zdi se, da bo v težko preizkušeni Mehiki polagoma le prišlo do zaželenega miru. Nadškof Ruiz i Flores je v neki objavi izrekel obžalovanje nad sedanjimi razmerami in povdaril potrebo pomirjenja. Po ovinkih je na to objavo odgovoril predsednik Portes Gil in izjavil, da je pripravljen začeti se pogajati in da hoče sprejeti vsako rešitev težkega vprašanja, ki bi dežel koristila.

NOVICE

Narod! Guštanj te kliče! V nedeljo dne 9. junija t. l. pričakuje te ves narodni Guštanj, da skupno proslavimo desetletnico osvobodjenja, da se skupno spominjamo junakov, sinov našega naroda, ki so močili s svojo krvjo zemljo Korotancev, da se skupno klanjamo materam, katere so dale našemu narodu toliko junakov mučnikov in da se zahvalimo Njemu za svobodo našo in prosimo Njegove zaščite za našega kralja in naš dom!

Vsi veroučitelji v Sloveniji se pozivajo, da vložijo posebej prijave za nagrade veroučnih ur in potnine samo za mesec marec 1929 neposredno računskemu odseku prosvetnih oddelkov ljubljanske in mariborske oblasti v Ljubljani, Bleiweisova cesta.

Kralj boter 12. sinu. Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah bo prihodnjo nedeljo 2. junija redka slovesnost. Pred par meseci se je mizarskemu mojstru in malemu posestniku Jakobu Ekselenskiemu rodil 12. sin. Ekselenski je potom okrajnega glavarja zaprosil kralja za botra. Pred tednom dni je prišlo iz kraljeve kabinetne pisarne telegrafično obvestilo da je kralj Aleksander sprejel za-prošeno kumstvo in da ga bo pri krstu nadomeščal gospod major Mičič od 45. pešpolka v Mariboru. Slovesnost se bo izvršila pred pozno božjo službo. — V Slovenskih goricah je menda to prvi slučaj da je kralj bil kakemu otroku boter pri krstu.

K desetletnici Glasbene Matice v Ma-riboru. Na izjavo hvaležnosti in vdanosti, ki jo je podal predsednik Glasbene Matice dr. Josip Tomižek pri slavnostnem zborovanju in brzoglavno Nj. Vel. kralju, je dospel od ministra dvo-ra sledeči odgovor: »Prejemši z zado-

voljstvom izraze vdanosti s proslave desetletnice Glasbene Matice v Mariboru, je Nj. Vel. kralj blagovolil mi naročiti, da udeležnikom te proslave izjavim Njegovo toplo zahvalnost.«

Pozor pred sleparskimi agentii! Na kmetih in v hribovitih občinah se ljudje pritožujejo, da mrgoli vse polno tujih agentov, ki ljudem vsiljujejo razne srečke nekih židovskih tujih tvrdk. Obljubljajo jim vsemogoče srečnosne dobitke in so tako vsiljivi, da si kmet ali kmetica niti pomagati ne moreta. Obiskujejo ti sumljivi ljudje najraje kmete visoko v hribih, kakor je Pohorje, Kozjak itd. Pri piscu teh vrst se je oglasila te dni kmetica, ki je milo jokala, ker jo je brezvestni neznanec spravil ob zadnje prihranke 1500 Din. Po izpovedbi kmetice je dotični tujec rekel, da je poslan iz Beograda in Zagreba in da mora vsak posestnik vzeti te srečke, sicer pa bo pri davkih več plačal. Isto kmetico je dotični tuji agent hotel tudi prisiliti, da se še visoko zavaruje proti požaru, čeravno ima kmetica zavarovanje že dobro urejeno. Ker prihajajo take pritožbe od vseh strani, svetujemo ljudem, da v slučaju, ako se pojavi kak sumljiv tujec v kakem kraju, takoj prijavijo ljudje dotičnika bližnji žandarmeriji ali pa županu, kateri naj vse potrebno ukrene, da brezvestni tujci ne bodo izvajali na goljufiv način iz naših ljudi denar in jih poleg tega še spravljali v tožbe in stroške. Še enkrat opozarjamo naše lju-di, da naj bodo zelo oprezní v obče-vanju z neznanci.

Oblak se je utrgal. Velika škoda. — V soboto dne 25. maja popoldne okoli 4. ure se je na meji med župnijami Sv. Jakob v Slov. goricah, Št. Ilj, Marija Snežna, Jarenina nenadoma utrgal oblak in voda je tekla z neba, kakor bi iz škafa lival. V trenutku so bile doline polne vode in zemlje, ki so jo valovi od našali s hribov. Najhuje je divjal vihar